

масового знищення» / Чубенко А.Г., Лошицький М.В., Бичкова С.С., Котляревський Я.В.– К.: Ваіте, 2015. – 816 с.
7. Дудоров О.О., Тертиченко Т. М. Протидія відмиванню «брудного» майна: європейські стандарти та Кримінальний кодекс України: монографія. – К.: Ваіте, 2015. – 392 с.

УДК 347.4

ДЕЯКІ ТЕОРЕТИЧНІ ПРОБЛЕМИ ЗАХИСТУ ПРАВ НА ВИКОНАННЯ

Морозова Л.П. – д.ф.наук, професор,
Вінницький кооперативний інститут;

Морозова О.М. – к.ю.н, Технологічно-промисловий коледж
Вінницького національного аграрного університету

Проблема захисту прав інтелектуальної власності виконавців є досить актуальною, оскільки чинним законодавством у сфері авторських і суміжних прав встановлені спеціальні способи захисту, але на практиці реалізувати право на захист досить складно. Ця складність заснована на існуючих суперечностях, як у законі, так і в доктрині стосовно здійснення суміжних прав. Крім того, в суспільстві не створені належні умови для формування правової культури в громадян, що сприяло б реалізації даного права на захист, у суб'єктів склалося досить скептичне відношення до закону і можливості його реалізації. На жаль, таке міркування в даний момент є досить розповсюдженим, але це реальність.

Проблеми захисту права інтелектуальної власності вивчали і досліджували в різних аспектах В.А. Дозорцев, А. Дітц, Е.П. Гаврилов, Ю.М. Капіца, О.В. Кохановська, М.К. Галянич, Н.М. Мироненко, О.М. Мельник, І.Е. Берестова, А.Штефан та ін. Проте сучасний стан захисту прав виконавців свідчить про значні недоліки та упущення як у площині теоретичних досліджень, так і у чинному законодавстві.

О.А. Підпригора, О.О. Підпригора, О.П. Сергеев, В.О. Жаров захистом прав вважають передбачені законом заходи щодо визнання, поновлення, присікання порушень прав, застосування заходів відповідальності до порушників, а також механізм практичної реалізації цих заходів [1, с. 186].

Охорону суміжних прав на виконання можна визначити, як закріплену у законодавстві сукупність правових норм, направлених на попередження, відвернення можливих факторів негативного характеру, які утворюють протиправність поведінки зобов'язаних осіб у сфері суміжних прав на виконання, а також на витіснення і ліквідацію відносин, небезпечних для створення сприятливих умов по здійсненню суб'єктами такого права своїх правомочностей щодо результатів власної творчої діяльності.

Захисту підлягають тільки визнані цивільним правом і відповідні його вимогам об'єкти, до яких відносяться і права

інтелектуальної власності на виконання. Основне, щоб ці права були набуті на законних підставах.

Донині спірне питання про природу права на захист. Його розглядають у структурі самого конкретного суб'єктивного права, виділяючи правомочності управненої особи здійснювати власні дії, вимагати відповідної поведінки від зобов'язаних осіб та застосувати заходи правоохоронного характеру у разі порушення чи оспорювання права.

Як аргументи вказувалися і нерозривний зв'язок конкретного змісту права на захист з охоронюваним матеріальним правом, і неможливість з позицій самостійності права на захист пояснити такі процедури як самозахист та досудове врегулювання спору тощо [2, с. 104]. Існує думка і про самостійний характер права на захист як суб'єктивного цивільного права.

Предметом захисту є не лише суб'єктивні права на виконання, а й пов'язані з цими правами інтереси. Іноді права та інтереси тісно переплітаються, і охоронювані законом інтереси опосередковуються конкретними суб'єктивними правами. Наприклад, інтерес особи щодо використання виконання реалізується за допомогою договору про передачу певних прав інтелектуальної власності на виконання, захистом яких забезпечується і захист відповідного інтересу [3, с. 366]. Проте інтерес може виступати самостійним предметом захисту. Наприклад, якщо одиничний варіант записаного виконання знищено, у виконавця чи його спадкоємців відсутні права на це виконання, оскільки не існує об'єкта. Отже, можуть бути захищені лише охоронювані законом інтереси виконавця чи спадкоємців, що забезпечується за допомогою позову із спричинення шкоди чи іншого адекватного способу захисту.

Умови і межі захисту прав інтелектуальної власності на виконання залежать від їх змісту і встановлених законом чи договором меж – наприклад, щодо строку дії майнових прав інтелектуальної власності. Але не завжди закон чітко визначає межі захисту права. У таких випадках слід поставити захист у

залежність від того, чи здійснювались права на виконання згідно принципам добросовісності, розумності і справедливості (ст. 3 ЦК). Застосування даних принципів необхідне і для виявлення зловживання правами на виконання. Наприклад, спадкоємці виконавця за домовленістю з фірмою звукозапису дозволили останній найняти імітатора, який би здійснив виконання ще кількох пісень відомого співака (спадкодавця), щоб їх записати і «заповнити» диск. Даний випадок є свідченням зловживання спадкоємцями правами інтелектуальної власності на виконання, оскільки таке використання прав суперечить загальним принципам цивільного права, моральним засадам суспільства, а також є актом неповаги до творчості відомого виконавця.

Право на захист особа здійснює у разі порушення чи оспорювання її суб'єктивного

права. У науковій доктрині тривають дискусії щодо поняття правопорушення у сфері інтелектуальної власності і його розуміння у співвідношенні з цивільним правопорушенням як більш загальним поняттям.

На думку науковців, у визначенні правопорушення у сфері інтелектуальної власності слід врахувати і можливу відсутність негативного наслідку такого правопорушення. Адже у разі посягання на права творця негативних наслідків ще може не бути, але саме посягання вже є правопорушенням, хоч його складно іноді довести [4, с. 256].

Отже, слід констатувати, що поняття цивільного правопорушення, яке було вироблено вітчизняною наукою і практикою та яким користуємося донині, не повністю відповідає сучасним умовам. Це не сприяє ефективності захисту прав інтелектуальної власності.

Список використаних джерел:

1. Луць В.В. Особисті немайнові права інтелектуальної власності творців: монографія / за заг. ред. В.В. Луця. – Т.: Підручники і посібники, 2007. – 256 с.
2. Крашенинников Е.А. Охранительные правоотношения и защита гражданских прав/ Е.А. Крашенинников, А.С. Шевченко // Суб'єктивное право: Проблемы осуществления и защиты. – Владивосток, 1989. – 408 с.
3. Калятин В.О. Интеллектуальная собственность (Исключительные права) /В.О. Калятин. - М.: Норма, 2000. – 459 с.
4. Луць В.В. Особисті немайнові права інтелектуальної власності творців: монографія / за заг. ред. В.В. Луця. – Т.: Підручники і посібники, 2007. – 256 с.

УДК 32.5

ЕМІГРАЦІЯ ГРОМАДЯН ЯК ЗАГРОЗА НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

Денисюк С.Г. – д.політ.н., професор; Корнієнко В.О. – д.політ.н., професор
Вінницький національний технічний університет

Громадяни є суб'єктом і об'єктом національної безпеки будь-якої держави. Нині одним з центральних завдань України є забезпечення її національної безпеки, особливо за умов, що склались у ХХІ ст. Однією з таких загроз є еміграція українців. Звичайно, еміграція громадян є природним, історичним процесом, проте її прискорені темпи в останні кілька років актуалізують аналіз причин і пошук шляхів її уповільнення.

Значні геополітичні трансформації, здобуття незалежності України, криза в економічному та політичному житті суспільства, анексія Криму, військовий конфлікт на сході держави, отримання безвізового режиму та інші фактори стимулюють еміграційні процеси. Стосовно чисельності населення України, то у 1993 р. вона становила 52 млн. осіб, але внаслідок негативних тенденцій природного відтворення скоротилась більше, ніж на 10 млн. Згідно із статистичними даними, станом на 1 січня

2018 року кількість громадян склала 42 млн. 386 тисяч, не враховуючи Крим і «ДНР» [1]. Якщо показники народжуваності, тривалості життя та міграції в Україні залишаться незмінними, то у 2050 р. в Україні буде 32 млн. осіб. Частка людей, які мають понад 60 років, зросте у півтора рази [2, с. 7].

Аналізуючи вікову структуру емігрантів, зауважимо, що найбільшою за розмірами віковою групою серед тих, хто виїжджає, є молодь віком 25-34 роки. Держава втрачає людський капітал значними темпами. Близько 25 тис. студентів їде навчатись у Польщу, Німеччину, Чехію, Канаду тощо. Незважаючи на війну, проблеми на кордоні, Росія залишається пріоритетним напрямком. Разом з тим, в Західну Європу, зокрема, в Італію, Іспанію вже більше їдуть через возз'єднання родин. За кількістю трудових віз – збільшився відтік у Польщу, Німеччину, Угорщину, Чехію, США, Канаду, Австралію [3].

Які ж наслідки принесе еміграція для